

“Met TIC gaan we ook van onbewust bekwaam naar bewust bekwaam”

Niet meer de vraag ‘wat is er mis met jou’, maar de vraag ‘wat is jou of jullie overkomen en hoe kunnen wij hierbij helpen’. Deze nieuwe benadering, waarin aandacht voor risicofactoren én beschermende en compenserende factoren centraal staat, is cruciaal om een ongezonde thuissituatie en de kans op ingrijpende jeugdervaringen te voorkomen, zegt gedragswetenschapper Gina Hofman. “We kunnen niet álle risicofactoren wegnemen. Maar we kunnen wel kijken naar hoe we zoveel mogelijk ‘plusjes’ kunnen versterken en ‘minnetjes’ kunnen tackelen of omzetten naar plusjes.”

Krap bij kas, ruzies, sociaal isolement. Elk huishouden ervaart wel eens problemen die een risico vormen voor het welzijn en de veerkracht van de verschillende gezinsleden. Dit soort risicofactoren kunnen stress veroorzaken. Als hier geen of onvoldoende

beschermende en compenserende factoren tegenover staan, dan wordt het terugvinden van rust en harmonie lastiger. En kan het overheersen van risicofactoren leiden tot een ongezonde thuissituatie. Voor de jongste gezinsleden vergroot dit mede

de kans op het ontstaan van ingrijpende jeugdervaringen.

“Deze risicofactoren zijn vaak aanwezig bij de gezinnen waarmee we samenwerken”, vertelt Gina. “Tegelijkertijd zijn er ook altijd

beschermende en compenserende factoren, die veerkracht vergroten en een buffer vormen voor mogelijke negatieve gevolgen. Het is dus van groot belang om aan de ene kant de 'plusjes' te zien, te versterken en waar mogelijk uit te breiden. En aan de andere kant aandacht te hebben voor de 'minnetjes'. Zodat we er aan kunnen werken om deze te verminderen of om te zetten naar plusjes."

Balans

Gina: "Een gebrek aan financiële middelen, ouders in conflict en onvoldoende toegang tot onderwijs zijn voorbeelden van risicofactoren. Aandacht voor beschermende en compenserende factoren is cruciaal om te voorkomen dat deze risicofactoren de regie overnemen, een negatieve impact op de ontwikkeling van het kind hebben en de kans op een ingrijpende jeugdervaring vergroten. Bij beschermende en compenserende factoren moet je denken aan een sterk sociaal netwerk, een positief zelfbeeld of contact met een schuldhulpverlener. Deze ervaringen vormen een soort buffer. Als je een jeugdige uit een sociaal isolement haalt en een plek bij de voetbalclub geeft, dan draagt de voetbalclub als beschermende factor in meerdere opzichten bij aan veerkracht: de jeugdige krijgt het gevoel dat hij erbij hoort, leert van de interactie met anderen én ontwikkelt zijn

vaardigheden. En dat voelt goed. Dat is iets waar je trots op kunt zijn. Het is een utopie om te denken dat we álle risicofactoren per direct kunnen wegnemen. Maar we kunnen wel kijken naar hoe we risicofactoren én beschermende en compenserende factoren meer in balans kunnen krijgen."

Bewust bekwaam

Gina werkt nu twee jaar als gedragswetenschapper bij de Intensieve Thuisbehandeling van Koraal. "De eerste zes weken van de behandeling staan vooral in het teken van kennismaken en afstemmen", legt ze uit. "We luisteren naar het verhaal van de ouders - zij zijn immers dé expert van het kind - en we stellen ons nieuwsgierig op, zodat we goed zicht kunnen krijgen op wat er zich allemaal afspeelt binnen een gezin. We hebben aandacht voor wat iedereen heeft meegemaakt. Dus ook voor het verhaal van de ouders."

"Deze manier van werken sluit naadloos aan op de vragen die centraal staan binnen Trauma Informed Care. Het verschil is dat we bij de toepassing van TIC van onbewust bekwaam naar bewust bekwaam gaan." Gina besluit: "We bekijken nu alles wat er binnen een gezin gebeurt vanuit een traumasensitieve bril. Daardoor hebben we meer oog voor het

De kracht van Trauma Informed Care

Dit artikel maakt deel uit van de 10-delige reeks 'De kracht van Trauma Informed Care'. In het volgende deel vertelt GZ-psycholoog Kim van der Sluijs over positieve en ingrijpende jeugdervaringen.

Klik hier om naar de overzichtspagina van de reeks te gaan.

levensverhaal en hebben we meer aandacht voor ingrijpende jeugdervaringen en de mogelijke impact daarvan. En dat stelt ons in staat om gezinnen nóg beter op weg te helpen richting een gezonde thuissituatie." ■